UKNF | URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

RAPORT O STANIE RYNKU BROKERSKIEGO W 2023 ROKU

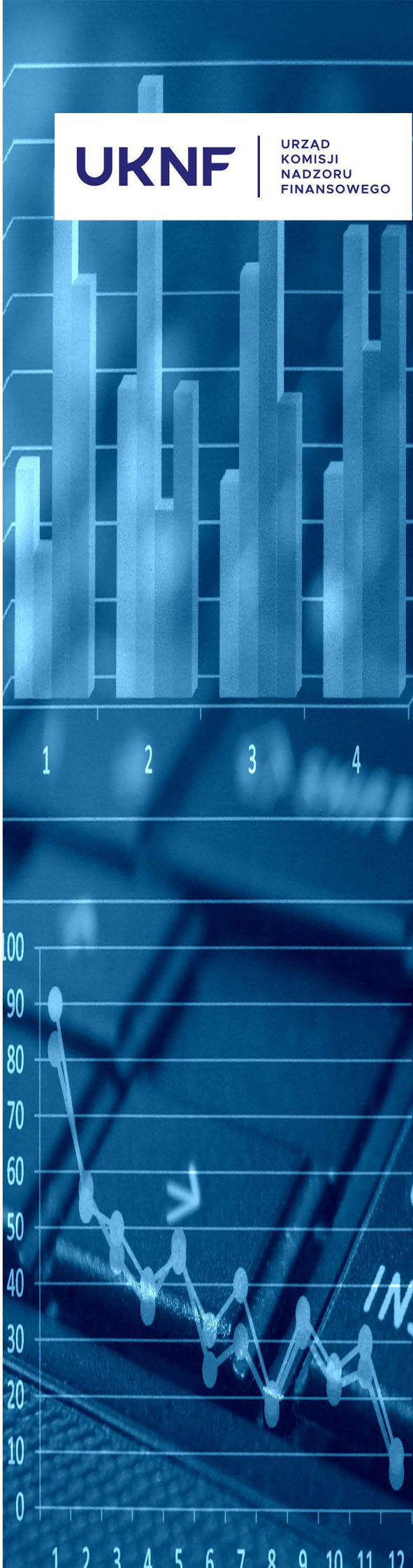

Opracowano w Zespole Brokerów Ubezpieczeniowych
Departamentu Licencji Ubezpieczeniowych

WARSZAWA, 2024 rok

Wprowadzenie

Raport o Stanie Rynku Brokerskiego w 2023 roku został przygotowany w oparciu o informacje i dane przekazywane przez brokerów ubezpieczeniowych i brokerów reasekuracyjnych w sprawozdaniach z działalności brokerskiej. Ustawa z dnia 15 grudnia 2017 roku o dystrybucji ubezpieczeń (Dz.U. z 2024 poz. 1214) przewiduje obowiązek przedstawienia przez brokerów Komisji Nadzoru Finansowego sprawozdania do celów nadzoru. Szczegółowe zasady sprawozdawczości brokerskiej zostały określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 6 lutego 2019 r. w sprawie sprawozdania z działalności brokerskiej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1963).

Sprawozdanie z działalności za 2023 rok było piątym z kolei przekazywanym do organu nadzoru w formie elektronicznej z wykorzystaniem bezpłatnego formularza elektronicznego udostępnionego na stronie internetowej organu nadzoru. Zgodnie z przepisami wspomnianego rozporządzenia sprawozdanie jest składane bezpośrednio przez brokera osobę fizyczną, a w przypadku brokera będącego osobą prawną przez osobę uprawnioną. Brokerzy ubezpieczeniowi i brokerzy reasekuracyjni, którzy składają sprawozdanie przez osobę uprawnioną, obowiązani są przekazać do organu nadzoru informacje o osobach uprawnionych do składania sprawozdania z działalności brokerskiej, obejmujące dane identyfikujące brokera, a także imię i nazwisko oraz numer PESEL osoby uprawnionej.

Raport dotyczy brokerów ubezpieczeniowych i brokerów reasekuracyjnych prowadzących działalność na podstawie zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji wydanych do 31 grudnia 2023 roku i wpisanych do rejestru brokerów.

W 2023 roku wydano 47 zezwoleń w zakresie ubezpieczeń oraz 7 zezwoleń w zakresie reasekuracji. Ogólna liczba zarejestrowanych brokerów na 31 grudnia 2023 roku wyniosła **1486,** tj. o 8 podmiotów więcej niż w roku 2022. Najwyższa liczba brokerów została odnotowana w województwie mazowieckim, najniższa w województwach warmińsko-mazurskim oraz świętokrzyskim. Liderem wśród miast najczęściej wybieranych na miejsce wykonywania działalności brokerskiej jest Warszawa (274 brokerów).

SPIS TREŚCI

1. BROKERZY UBEZPIECZENIOWI/REASEKURACYJNI..... 4
Zezwolenia w zakresie ubezpieczeń oraz reasekuracji. 4
Liczba brokerów w Polsce..... 5
Brokerzy prowadzący inną działalność poza brokerską..... 9
2. UMOWY UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ Z TYTUŁU WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI BROKERSKIEJ (STAN WEDŁUG ZŁOŻONYCH SPRAWOZDAŃ Z DZIAŁALNOŚCI BROKERSKIEJ ZA 2023 ROK)..... 9
3. PRZYCHODY UZYSKANE PRZEZ BROKERÓW Z TYTUŁU PROWIZJI OD ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ. 11
Średnie roczne przychody uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń.....11
Przychody brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń według położenia geograficznego. 12
4. PROWIZJE WYPŁACANE BROKEROM PRZEZ ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ – DZIAŁ I I DZIAŁ II.....14
5. SKŁADKI ULOKOWANE PRZEZ BROKERÓW W ZAKŁADACH UBEZPIECZEŃ. ...15
6. ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ, W KTÓRYCH BROKERZY ULOKOWALI SKŁADKI. 17
7. PODSUMOWANIE.....20

1. BROKERZY UBEZPIECZENIOWI/REASEKURACYJNI

Broker jest pośrednikiem ubezpieczeniowym wykonującym czynności w imieniu lub na rzecz podmiotu poszukującego ochrony ubezpieczeniowej. Może nim być osoba fizyczna lub prawna, która po uprzednim spełnieniu szeregu warunków określonych w art. 34 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, posiada wydane przez organ nadzoru zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej i jest wpisana do rejestru brokerów. Broker ubezpieczeniowy, w ramach prowadzonej działalności brokerskiej, wykonuje czynności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń w imieniu lub na rzecz klienta (zwane dalej: czynnościami brokerskimi w zakresie ubezpieczeń).

Zezwolenia w zakresie ubezpieczeń oraz reasekuracji

Do 31 grudnia 2023 roku zostało wydanych ogółem 2995 zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej, w tym 2880 w zakresie ubezpieczeń (1936 osobom fizycznym i 944 osobom prawnym) oraz 115 w zakresie reasekuracji (odpowiednio: 26 i 89).

W 2023 roku wydano łącznie 54 zezwolenia w zakresie ubezpieczeń oraz reasekuracji, co stanowiło spadek o prawie 11,5% w stosunku do ogólnej liczby zezwoleń w roku poprzednim.

Znaczący odsetek wszystkich wydanych zezwoleń stanowiły zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń, tj. 87%. Liczba wydanych w 2023 roku zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie reasekuracji wyniosła 7 i jest o trzy większa w porównaniu z rokiem poprzednim.

W 2023 roku liczba wydanych zezwoleń w zakresie ubezpieczeń osobom fizycznym była blisko o ponad 22% niższa w porównaniu z rokiem poprzednim. Natomiast w przypadku wydanych zezwoleń w zakresie ubezpieczeń osobom prawnym była niższa o 12% w porównaniu z rokiem poprzednim.

Poniższe tabele oraz wykresy przedstawiają liczby wydanych zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej osobom fizycznym oraz prawnym, z uwzględnieniem podziału na brokerów posiadających zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń oraz reasekuracji.

Tabela 1. Liczba zezwoleń brokerskich w zakresie ubezpieczeń wydanych w latach 2019–2023.

	2019	2020	2021	2022	2023
Osoby fizyczne	45	27	19	32	25
Osoby prawne	28	26	31	25	22
Razem	73	53	50	57	47

Liczba wydanych zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń w 2023 roku była niższa niż w latach 2020–2022 i zdecydowanie niższa niż w roku 2019. W porównaniu do roku 2022 nastąpił spadek o blisko 12%, a w stosunku do roku 2019 spadek o blisko 36%. Spadek liczby wydanych zezwoleń w porównaniu do roku ubiegłego

dotyczy w znacznym stopniu osób fizycznych (o 21,9%). W przypadku osób prawnych nastąpił również spadek wydanych zezwoleń (o 12%).

Tabela 2. Liczba zezwoleń brokerskich w zakresie reasekuracji wydanych w latach 2019–2023.

	2019	2020	2021	2022	2023
Osoby fizyczne	0	1	1	1	0
Osoby prawne	2	2	2	3	7
Razem	2	3	3	4	7

W 2023 roku liczba wydanych zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie reasekuracji była wyższa o 75% w porównaniu do roku 2022. Wynika z tego, że mamy do czynienia ze znacznym wzrostem wydawania zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie reasekuracji.

W roku 2023 dokonano 46 wykreśleń z rejestru brokerów na skutek cofnięcia oraz wygaśnięcia zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń i w zakresie reasekuracji. Większość wykreślonych podmiotów stanowili brokerzy wykonujący działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń, a jedynie jeden wykonywał działalność w zakresie reasekuracji. W 2023 roku liczba dokonanych wykreśleń spadła o blisko 27% w stosunku do 2022 roku.

Tabela 3. Liczba wykreśleń z rejestru brokerów dokonanych w latach 2019–2023.

	2019	2020	2021	2022	2023
Osoby fizyczne	41	17	31	44	32
Osoby prawne	24	32	4	19	14
Razem	65	49	35	63	46

Liczba brokerów w Polsce

Ogólna liczba zarejestrowanych brokerów na 31 grudnia 2023 roku wyniosła 1486, z czego 1422 podmioty wykonywały działalność w zakresie ubezpieczeń, a jedynie 64 w zakresie reasekuracji. Liczba zarejestrowanych brokerów wzrosła o 0,54% w stosunku do 2022 roku.

Wykres 1. Struktura brokerów zarejestrowanych do dnia 31 grudnia 2023 roku.

Liczba brokerów w poszczególnych województwach jest zróżnicowana – począwszy od województwa mazowieckiego, w którym siedzibę posiada 378 brokerów, a skończywszy na województwie świętokrzyskim, gdzie działalność prowadziło w 2023 roku jedynie 18 brokerów.

Tabela 4. Liczba brokerów ze względu na siedzibę w poszczególnych województwach (stan według złożonych sprawozdań z działalności brokerskiej za 2023 rok).

	Województwo	Liczba brokerów
1.	Mazowieckie	378
2.	Śląskie	152
3.	Wielkopolskie	136
4.	Pomorskie	131
5.	Dolnośląskie	124
6.	Kujawsko-pomorskie	111
7.	Małopolskie	89
8.	Łódzkie	85
9.	Zachodniopomorskie	49
10.	Lubelskie	32
11.	Lubuskie	29
12.	Podkarpackie	27
13.	Opolskie	26
14.	Podlaskie	26
15.	Warmińsko-mazurskie	19
16.	Świętokrzyskie	18

Zdecydowanym liderem wśród miast najczęściej wybieranych przez brokerów na siedzibę jest Warszawa (274 brokerów). Na drugim miejscu znajduje się Wrocław (90 brokerów), na trzecim zaś Poznań (71 brokerów). Warto również odnotować, że aglomerację trójmiejską wybrało łącznie 88 brokerów.

Tabela 5. Miasta, w których siedzibę ma największa liczba brokerów.

	Miasto	Liczba brokerów
1.	Warszawa	274
2.	Wrocław	90
3.	Poznań	71
4.	Kraków	54
5.	Łódź	53

Broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny mogą wykonywać czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji wyłącznie przy pomocy osób fizycznych, które spełniają wymogi określone w art. 34 ust. 4 pkt 1 lit. a–e ustawy o dystrybucji ubezpieczeń oraz są wpisane do rejestru brokerów. Podstawowym warunkiem, jaki powinny spełniać te osoby jest zdanie egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych odpowiednio do zakresu działalności albo uzyskanie odpowiedniego zwolnienia z egzaminu. Zatrudnienie na rynku brokerskim w 2023 roku

wynosiło 7385 osób, w tym 4480 spełniało ww. wymogi i wykonywało czynności brokerskie, a 2905 osób było pracownikami nie zajmującymi się wykonywaniem czynności brokerskich.

Wykres 2. Struktura zatrudnienia w 2023 roku (stan według przesłanych sprawozdań z działalności brokerskiej za 2023 rok).

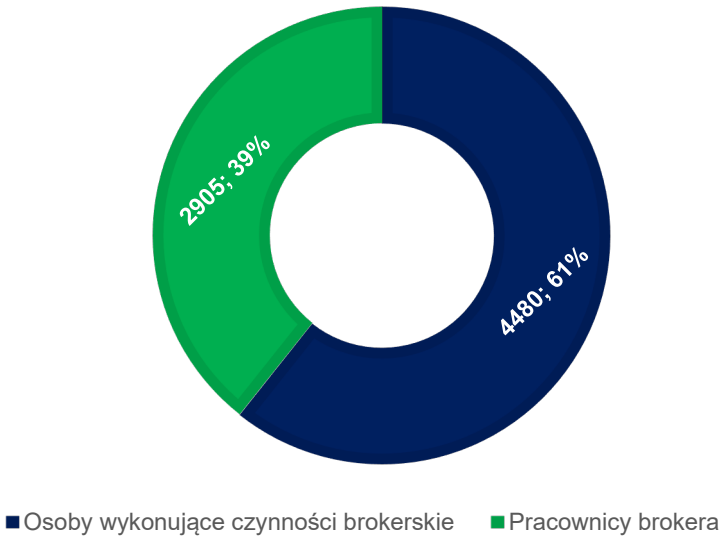

W 2023 roku wysokość kapitału zakładowego w spółkach wykonujących działalność brokerską wahała się od 5 000 zł do ponad 30 000 000 zł. Jak wynika ze złożonych sprawozdań wysokość kapitału do 5 000 zł wykazały 183 podmioty, wysokość kapitału do 100 000 zł wykazało 316 podmiotów, wysokość kapitału powyżej 100 000 zł wykazało 90 podmiotów. Jeden podmiot wykazał maksymalną wysokość kapitału w wysokości powyżej 30 000 000 zł. Z poniższej tabeli wynika, że prawie 85% brokerów wykazało wysokość kapitału zakładowego w przedziale między 5 000 zł a 100 000 zł.

Wykres 3. Wysokość kapitału zakładowego brokerów w 2023 roku w odpowiednich przedziałach w ujęciu procentowym (stan według złożonych sprawozdań z działalności brokerskiej za 2023 rok).

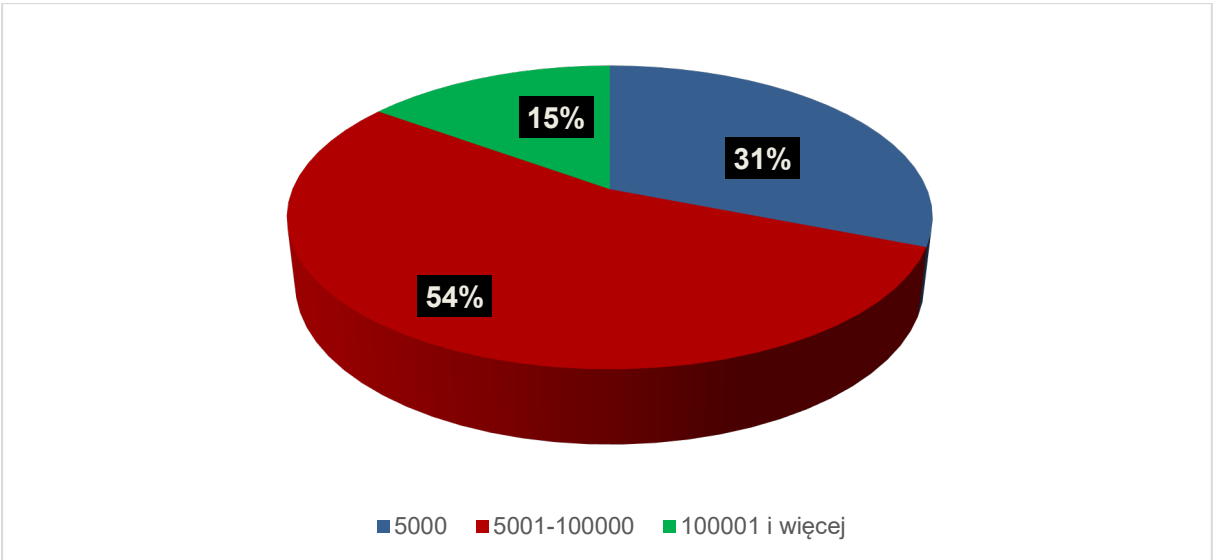

Brokerzy prowadzący inną działalność poza brokerską

Jak wynika ze złożonych przez brokerów do organu nadzoru sprawozdań z działalności brokerskiej za 2023 rok większość z nich, tj. 1150 podmiotów, skupia się wyłącznie na prowadzeniu działalności brokerskiej, a jedynie 19,7%, tj. 282 podmioty, prowadzi również dodatkowo inną działalność gospodarczą. Wśród podmiotów będących osobami fizycznymi prowadzącymi działalność brokerską 20,6% deklaruje inną działalność poza brokerską, natomiast w grupie osób prawnych prowadzących działalność brokerską taką deklarację przedłożyło 18,7% podmiotów.

Wykres 4. Zestawienie brokerów prowadzących wyłącznie działalność brokerską z brokerami prowadzącymi dodatkową działalność gospodarczą.

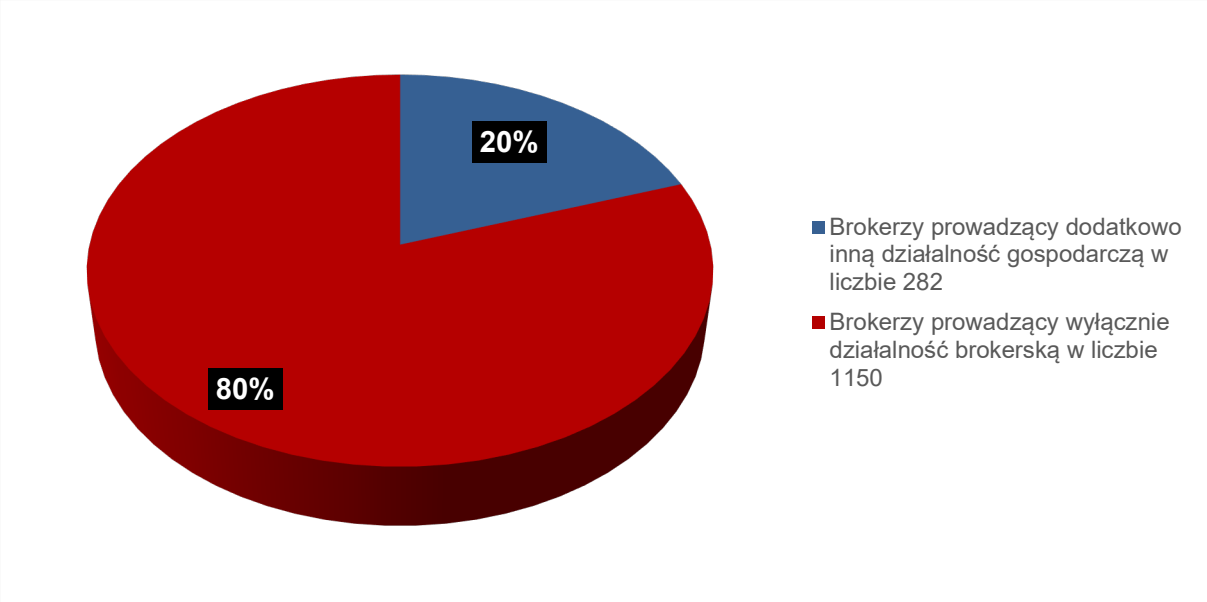

2. UMOWY UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ Z TYTUŁU WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI BROKERSKIEJ (STAN WEDŁUG ZŁOŻONYCH SPRAWOZDAŃ Z DZIAŁALNOŚCI BROKERSKIEJ ZA 2023 ROK)

Jednym z warunków wymaganych do uzyskania zezwolenia i wpisania do rejestru brokerów ubezpieczeniowych oraz prowadzenia działalności brokerskiej jest zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej. W 2023 roku obowiązywała minimalna suma gwarancyjna ubezpieczenia OC wynosząca równowartość w złotych 1 300 380 EUR w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte umową ubezpieczenia OC oraz 1 924 560 EUR w odniesieniu do wszystkich takich zdarzeń. Sumy gwarancyjny były zgodne z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 18 maja 2018 roku w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej. W złożonych sprawozdaniach brokerskich za 2023 rok, minimalna suma gwarancyjna ubezpieczenia OC wynosiła równowartość w złotych 1 300 380 EUR w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte umową ubezpieczenia OC oraz 1 924 560 EUR w odniesieniu do wszystkich takich zdarzeń.

W 2023 roku brokerzy zawierali umowy ubezpieczenia OC z tytułu wykonywania działalności brokerskiej z 11 zakładami ubezpieczeń wskazanymi w tabeli poniżej.

Tabela 6. Zakłady ubezpieczeń, z którymi brokerzy zawarli umowy ubezpieczenia OC z tytułu wykonywania działalności brokerskiej w 2023 roku (stan według złożonych sprawozdań).

	Nazwa Zakładu Ubezpieczeń	Udział
1.	INTERRISK Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group	70,39%
2.	Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	18,37%
3.	Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA Spółka Akcyjna	5,73%
4.	Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji ALLIANZ POLSKA Spółka Akcyjna	2,02%
5.	Wiener Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group*	1,74%
6.	UNIQA Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	0,77%
7.	COLONNADE INSURANCE SOCIETE ANONYME Oddział w Polsce	0,35%
8.	GENERALI Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	0,28%
9.	PI Indemnity Company, Designated Activity Company	0,21%
10.	„TUZ" Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych	0,07%
11.	XL INSURANCE Company SE	0,07%

*1 lipca 2024 roku nastąpiło połączenie Wiener Towarzystwa Ubezpieczeń S.A. VIG i Compensa Towarzystwa Ubezpieczeń S.A. VIG.

Największy wzrost zawartych umów ubezpieczenia OC z tytułu wykonywania działalności brokerskiej zanotował Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna (z 17,56% w 2022 roku do 18,37% w 2023 roku). Natomiast kolejny rok niewielki spadek odnotował InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group (z 70,79% w 2022 roku na 70,39% w 2023 roku). Pozostałe zakłady ubezpieczeń stanowią niewielki procent całości zawartych przez brokerów umów ubezpieczenia OC z tytułu wykonywania działalności brokerskiej.

Należy zwrócić uwagę, że w złożonych sprawozdaniach jedynie 0,14% brokerów wykazało, że w stosunku do nich klienci zgłosili skargi na wykonywaną dzialalność brokerską oraz 0,63%

brokerów wykazało, że w stosunku do nich klienci zgłaszali roszczenia o naprawienie szkody z ubezpieczenia OC.

W 2023 roku nie odnotowano zgłoszenia w sprawie reklamacji w związku z wykonywaną działalanością brokerską.

3. PRZYCHODY UZYSKANE PRZEZ BROKERÓW Z TYTUŁU PROWIZJI OD ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ

Głównym źródłem przychodu z działalności brokerskiej są prowizje uzyskiwane od zakładów ubezpieczeń. W 2023 roku całkowite przychody brokerów wyniosły 2 405 265 847 zł, co oznacza wzrost przychodów w stosunku do roku poprzedniego o 14,78%. Jest to kolejny rok ze wzrostem dynamiki w porównaniu do ostatnich lat. Jednocześnie zanotowano w badanym okresie wzrost liczby brokerów w stosunku do roku poprzedniego o 0,54%.

Mimo że osoby fizyczne stanowią 60% wszystkich zarejestrowanych brokerów, to wygenerowały one zaledwie 15,18% całkowitych przychodów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w 2023 roku.

Tabela 7. Przychody ogółem uzyskane przez brokerów od zakładów ubezpieczeń w latach 2019–2023 (w zł).

	2019	2020	2021	2022	2023
Osoby fizyczne	269 578 987	297 495 370	295 616 815	334 379 262	365 185 683
Osoby prawne	1 235 173 248	1 364 207 306	1 518 675 049	1 761 104 906	2 040 080 163
Ogółem	1 504 752 235	1 661 702 676	1 814 291 864	2 095 484 168	2 405 265 847

Średnie roczne przychody uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń

Poniższa tabela przedstawia średnie przychody uzyskane przez brokerów w podziale na osoby fizyczne oraz prawne w 2023 roku. Jak wynika z przedstawionych danych - w 2023 roku nastąpił wzrost średnich przychodów o 10,13% w przypadku osób fizycznych oraz wzrost średnich przychodów o 14,99% w przypadku osób prawnych w odniesieniu do 2022 roku. Porównując średni przychód wszystkich brokerów również nastąpił wzrost w porównaniu z rokiem 2022 (wzrost o 19,64%).

Tabela 8. Średnie przychody uzyskiwane w latach 2019–2023 z tytułu prowizji od zakładów.

	2019	2020	2021	2022	2023
Brokerzy ogółem	1 032 066	1 134 268	1 272 294	1 465 374	1 753 109
Osoby fizyczne	293 659	327 999	335 166	399 497	439 983
Osoby prawne	2 287 358	2 444 816	2 791 682	3 273 429	3 763 986
Dynamika zmian rok do roku	-	9,90%	12,17%	15,18%	19,64%

W 2023 roku, podobnie jak we wcześniejszych latach, występuje grupa brokerów generujących znaczący odsetek całkowitego przychodu. Analizując przychody z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń należy wskazać, że grupa 25 brokerów o najwyższych przychodach osiągnęła wynik 1 304 926 146 zł, co stanowiło nieco powyżej 54,25% całkowitych przychodów rynku brokerskiego w Polsce.

Tabela 9. Przychody uzyskiwane w latach 2019–2023 z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń przez 25 brokerów o najwyższych przychodach (w zł).

	2019	2020	2021	2022	2023
Przychody	766 696 455	846 646 739	932 084 831	1 065 519 304	1 304 926 146
Odsetek	50,90%	50,90%	51,20%	50,85%	54,25%
Dynamika zmian rok do roku	-	10,43%	10,09%	14,32%	22,47%

W 2023 roku wśród 25 brokerów ubezpieczeniowych o najwyższych przychodach znajdują się wyłącznie osoby prawne, z czego 8 podmiotów to spółki z udziałem kapitału zagranicznego.

Przychody brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń według położenia geograficznego

Przychody generowane przez brokerów są zróżnicowane w poszczególnych województwach – zarówno w ujęciu ogólnym, jak i średnim. Największy odsetek całkowitych przychodów w 2023 roku wygenerowali brokerzy z województwa mazowieckiego – 40,92%. Kolejnymi województwami są kujawsko-pomorskie – 18,17% i dolnośląskie – 10,65%. Jednocześnie należy podkreślić, że w Warszawie osiągnięte zostały największe przychody i wyniosły one 937 332 760 zł, co stanowi 95,25% w województwie mazowieckim oraz 38,97% ogółu przychodów w skali kraju.

Tabela 10. Przychody brokerów w 2023 roku osiągnięte w poszczególnych województwach (w zł).

	Województwo	Przychody ogółem	Przychody średnie*
1.	Mazowieckie	984 127 877	2 852 545
2.	Kujawsko-pomorskie	436 925 313	4 369 253
3.	Dolnośląskie	256 047 666	2 081 688
4.	Śląskie	166 583 688	1 133 222
5.	Wielkopolskie	133 695 511	983 055
6.	Pomorskie	110 464 812	876 705
7.	Łódzkie	78 850 107	927 648
8.	Małopolskie	77 582 561	902 123
9.	Zachodniopomorskie	29 098 214	606 213
10.	Lubuskie	28 670 658	988 643
11.	Lubelskie	26 729 049	835 283
12.	Podlaskie	18 987 060	730 272
13.	Świętokrzyskie	17 106 342	950 352
14.	Podkarpackie	14 372 545	552 790
15.	Warmińsko-mazurskie	14 301 913	752 732
16.	Opolskie	11 722 531	450 867

*Przychody przypadające na podmiot, który wykonuje działalność brokerską na podstawie zezwolenia brokerskiego w zakresie ubezpieczeń.

Poniżej przedstawiono wykres obrazujący zróżnicowanie w osiągniętych przez brokerów przychodach w 2023 roku. Wynika z niego, że 1,46% ogółu brokerów osiągnęło przychody od 20 000 000 zł i więcej. Należy przy tym zaznaczyć, że w grupie tej znalazły się jedynie podmioty posiadające zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej będące osobami prawnymi. Ostatnią grupę na poniższym wykresie stanowią brokerzy, którzy osiągnęli przychód do 100 000 zł – należy do niej 20,48% ogółu brokerów.

Wykres 5. Przychody osiągnięte przez brokerów w 2023 roku w odpowiednich przedziałach.

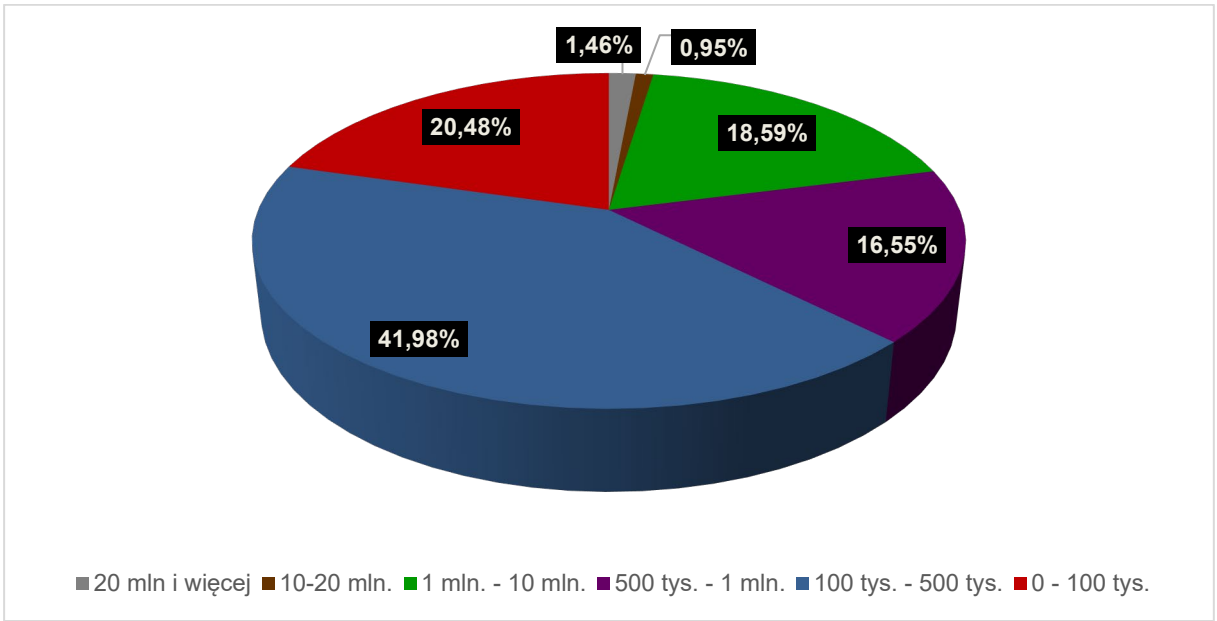

4. PROWIZJE WYPŁACANE BROKEROM PRZEZ ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ – DZIAŁ I I DZIAŁ II

Z danych uzyskanych ze sprawozdań z działalności brokerskiej wynika, że w 2023 roku zakłady ubezpieczeń wypłaciły brokerom prowizje o łącznej wartości 2 405 265 847 zł. W 2023 roku odnotowano wzrost wartości prowizji wypłaconej brokerom przez zakłady ubezpieczeń w Dziale I w stosunku do roku 2022 o 14,36% oraz wzrost w Dziale II o 14,85%. Ogółem odnotowano wzrost na poziomie 14,78%. Średnia prowizja przypadająca na brokera wyniosła w 2023 roku 9,76% wysokości ulokowanej składki w Dziale I oraz 16,19% w Dziale II, ogólnie w dziale I i II – 14,83%. Z danych tych wynika, że w porównaniu do roku ubiegłego nastąpił wzrost średniej prowizji w Dziale I o 0,6% oraz spadek średniej prowizji w Dziale II o 0,8%.

Tabela 11. Wartości prowizji wypłaconej brokerom przez zakłady ubezpieczeń w 2022 oraz 2023 roku (w zł).

	2022	2023
Dział I	292 070 706	334 018 923
Dział II	1 803 413 461	2 071 246 923
Razem	2 095 484 168	2 405 265 847
Dynamika zmian rok do roku	-	14,78%

Wykres 6. Średnie prowizje stanowiące wynagrodzenie brokerów wypłacane przez zakłady ubezpieczeń w latach 2019-2023 (%).

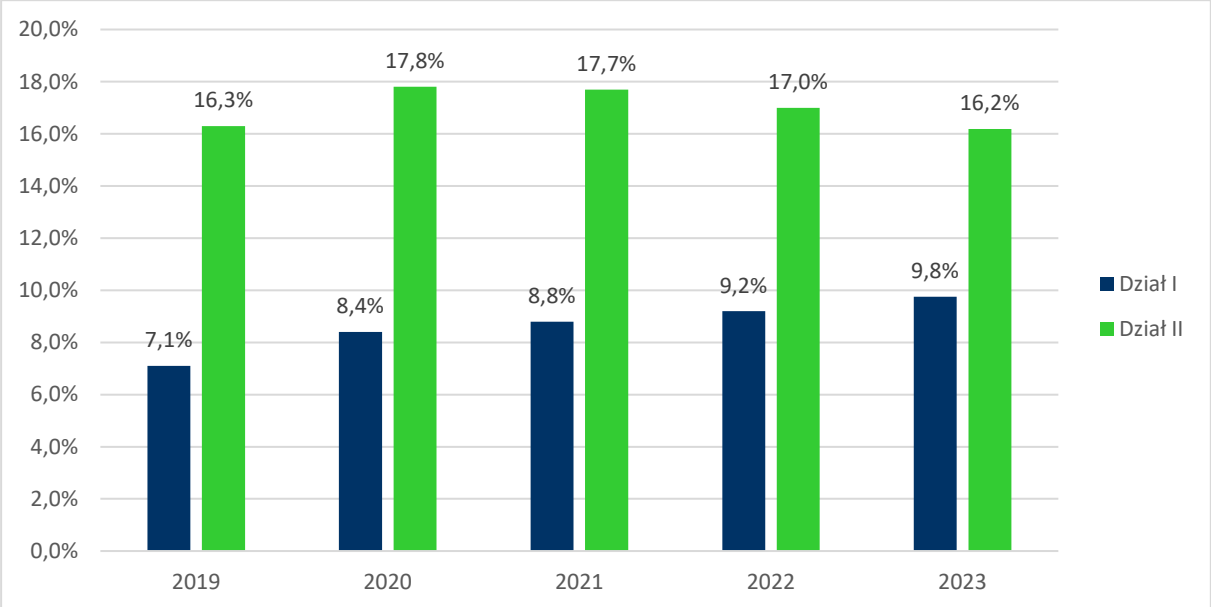

5. SKŁADKI ULOKOWANE PRZEZ BROKERÓW W ZAKŁADACH UBEZPIECZEŃ

Wartość składek ulokowanych w zakładach ubezpieczeń za pośrednictwem brokerów w 2023 roku wyniosła 16 216 939 357 zł, co oznacza wzrost wskazanej kategorii o ponad 17,68% w odniesieniu do poprzedniego roku sprawozdawczego. W Dziale I nastąpił wzrost o 7,52%, a w Dziale II wzrost o 20,73% w stosunku do 2022 roku.

Tabela 12. Wartość składki ulokowanej za pośrednictwem brokerów w zakładach ubezpieczeń w 2022 oraz 2023 roku (w zł).

	2022	2023
Dział I	3 183 833 087	3 423 359 222
Dział II	10 597 052 959	12 793 580 135
Razem	13 780 886 046	16 216 939 357
Dynamika zmian rok do roku	-	17,68%

W odniesieniu do składek ulokowanych przez brokerów w zakładach ubezpieczeń w 2023 roku, brokerzy prowadzący działalność jako osoby fizyczne ulokowali 1 559 095 530 zł, zaś brokerzy - osoby prawne – 14 657 843 827 zł.

Analogicznie do uzyskanych przez brokerów przychodów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń, kształtowała się struktura składki ulokowanej przez brokerów.

Dziesięciu największych brokerów (stosując kryterium wielkości ulokowanej składki) pośredniczyło w zawarciu umów ubezpieczenia o łącznej składce równej 5 334 168 426 zł. Kwota ta stanowi 32,89% składek ulokowanych przez brokerów.

Dwudziestu największych brokerów łącznie ulokowało składkę równą wysokości 7 286 969 514 zł. Kwota ta stanowi 44,93% składek ulokowanych przez brokerów.

W 2023 roku brokerzy współpracowali ze 143 zakładami ubezpieczeń, z czego zdecydowaną większość stanowiły zakłady ubezpieczeń Działu II (119 zakładów ubezpieczeń – 84,4%). Znajduje to odzwierciedlenie w fakcie, że większość składek w 2023 roku ulokowano w zakładach ubezpieczeń Działu II (78,89%).

Wykres 7. Struktura pod względem liczby zakładów ubezpieczeń, z którymi brokerzy współpracowali w 2023 roku (%).

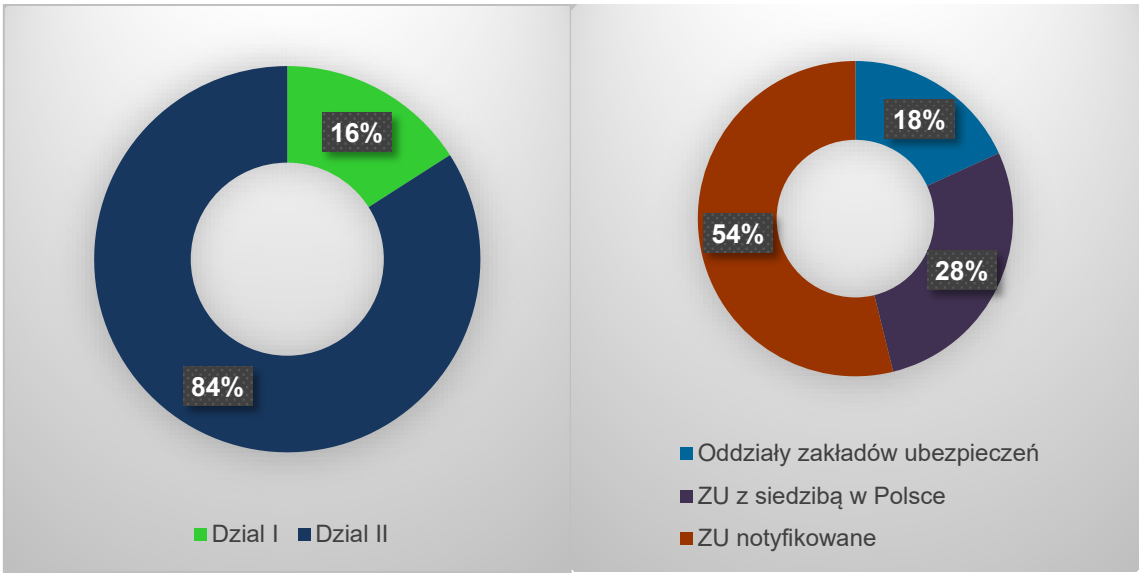

*Oddziały zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EEA).

Poza podziałem zakładów ubezpieczeń według rodzaju działalności (Dział I bądź Dział II) należy wskazać strukturę zakładów ubezpieczeń w podziale na zakłady ubezpieczeń z siedzibą w Polsce, zakłady notyfikowane oraz oddziały zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EEA).

Analizując liczbę zakładów ubezpieczeń w poszczególnych grupach należy zauważyć, że pod względem liczby zakładów, z którymi współpracowali brokerzy w 2023 roku, polskie zakłady stanowią 28%.

Niemniej jednak, gdy analizie poddane zostaną wartości składek lokowanych w poszczególnych grupach, struktura będzie znacząco odmienna. Pod względem wartości lokowanych składek zakłady z siedzibą w Polsce stanowią 93% wszystkich zakładów.

Wykres 8. Struktura pod względem wartości lokowanych składek (%).

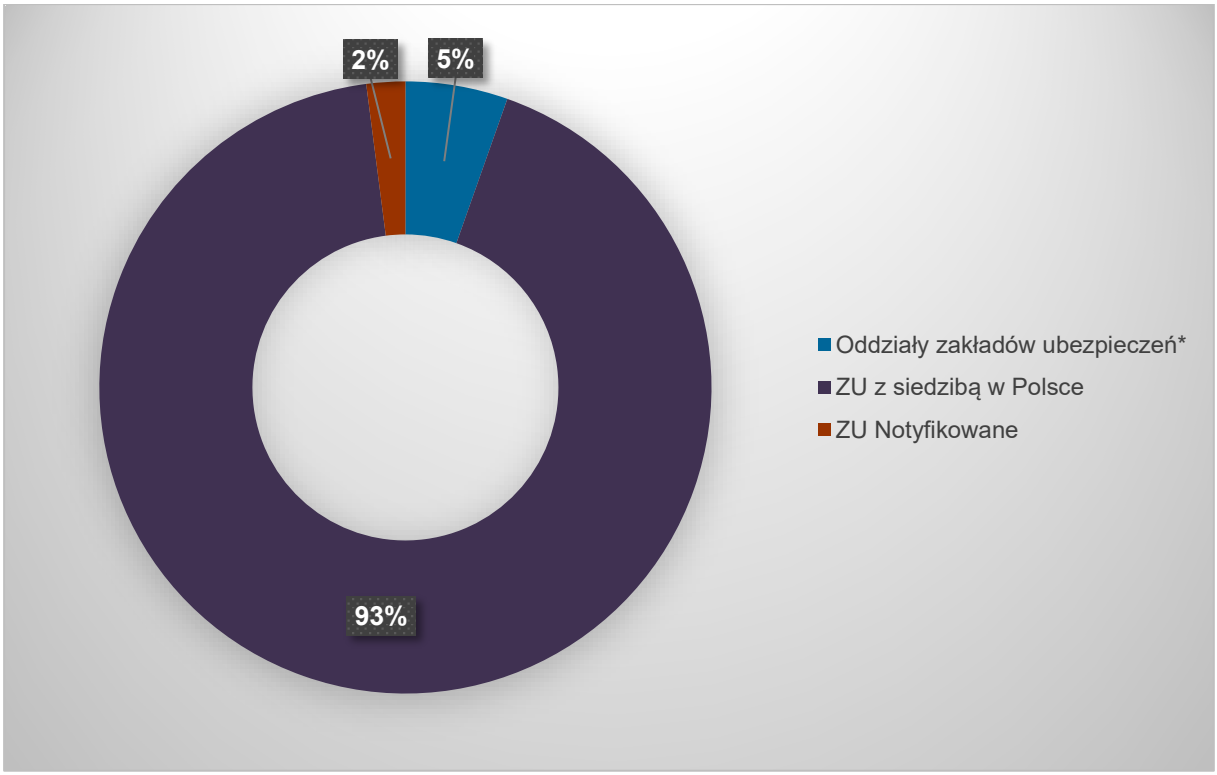

*Oddziały zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EEA).

6. ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ, W KTÓRYCH BROKERZY ULOKOWALI SKŁADKI

W 2023 roku składki o największej, sumarycznej wartości brokerzy ulokowali w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Spółka Akcyjna oraz Sopockim Towarzystwie Ubezpieczeń ERGO HESTIA Spółka Akcyjna. W czołówce 10 zakładów, w których brokerzy ulokowali składki o największej wartości znalazły się jedynie zakłady ubezpieczeń z siedzibą w Polsce. We wskazanej grupie zdecydowaną większość stanowią zakłady ubezpieczeń z Działu II.

Tabela 13. Zakłady ubezpieczeń według wielkości składki ulokowanej przez brokerów w 2023 roku.

	Zakład Ubezpieczeń	Składki ulokowane przez brokerów (zł)
1.	Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	2 648 413 046
2.	Sopockie Towarzystwo Ubezpieczeń ERGO Hestia Spółka Akcyjna	2 316 107 602
3.	Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna	2 071 341 438
4.	Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA Spółka Akcyjna	1 533 102 314
5.	UNIQA Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	746 496 918
6.	Generali Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	580 795 502
7.	Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group	571 303 627
8.	INTERRISK Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group	411 180 082
9.	Wiener Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group*	363 942 735
10.	Generali Życie Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	325 105 397

*1 lipca 2024 roku nastąpiło połączenie Wiener Towarzystwa Ubezpieczeń S.A. VIG i Compensa Towarzystwa Ubezpieczeń S.A. VIG.

Wskazane w tabeli zakłady ubezpieczeń zainkasowały składki o łącznej wartości 11 567 778 662 zł, co stanowi 71,33% całkowitej wartości składek ulokowanych przez brokerów w 2023 roku.

Wykres 9. Struktura zakładów ubezpieczeń pod względem wielkości składki ulokowanej przez brokerów w 2023 (%).

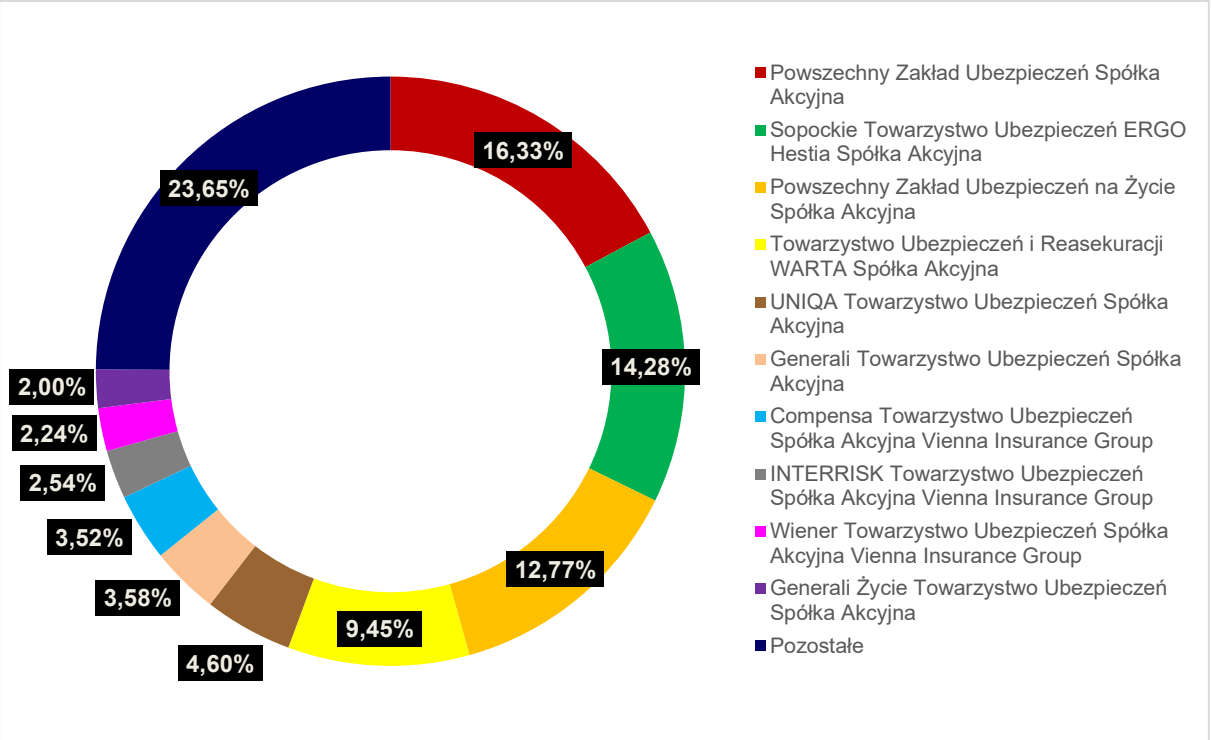

Dla Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej udział składki ulokowanej przez brokerów w składce przypisanej brutto (składka przypisana brutto zakładu – 16 187 497 tys. zł) wyniósł 16,36%, dla Sopockiego Towarzystwa Ubezpieczeń ERGO HESTIA Spółka Akcyjna (składka przypisana brutto zakładu – 8 619 136 tys. zł) wyniósł 26,87%, dla Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna udział składki ulokowanej przez brokerów w składce przypisanej brutto (składka przypisana brutto zakładu – 9 181 962 tys. zł) wyniósł 22,56%, dla Towarzystwa Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA Spółka Akcyjna (składka przypisana brutto zakładu – 9 377 098 tys. zł) wyniósł 16,35%, dla UNIQA Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna udział składki ulokowanej przez brokerów w składce przypisanej brutto (składka przypisana brutto zakładu – 3 730 055 tys. zł) wyniósł 20,01%. Dla Generali Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna (składka przypisana brutto zakładu – 2 531 193 tys. zł) wyniósł 22,96%, dla Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group (składka przypisana brutto zakładu – 2 499 508 tys. zł) wyniósł 22,86%, dla INTERRISK Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group udział składki ulokowanej przez brokerów w składce przypisanej brutto (składka przypisana brutto zakładu – 1 685 118 tys. zł) wyniósł 24,40%, dla Wiener Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group (składka przypisana brutto zakładu – 1 291 254 tys. zł) wyniósł 28,19%, dla Generali Życie Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna (składka przypisana brutto zakładu – 952 809 tys. zł) wyniósł 34,12%.

Poniżej przedstawiono wykres obrazujący, w jaki sposób brokerzy ocenili współpracę z 10 zakładami, w których ulokowali składki o największej wartości. Jest to subiektywna ocena współpracy brokerów z zakładami ubezpieczeń. W ramach sugerowanej skali ocen od 1 do 5 brokerzy ocenili jedynie zakłady ubezpieczeń w przedziale 3,87–4,42. Jest to ocena

zdecydowanie powyżej średniej w skali ocen. Najwyższą ocenę uzyskały trzy towarzystwa: STU Ergo Hestia SA, TUiR Warta S.A. oraz PZU SA.

Wykres 10. Ocena 10 zakładów ubezpieczeń, w których najczęściej były lokowane ryzyka ubezpieczeniowe, wystawiona przez brokerów w 2023 roku.

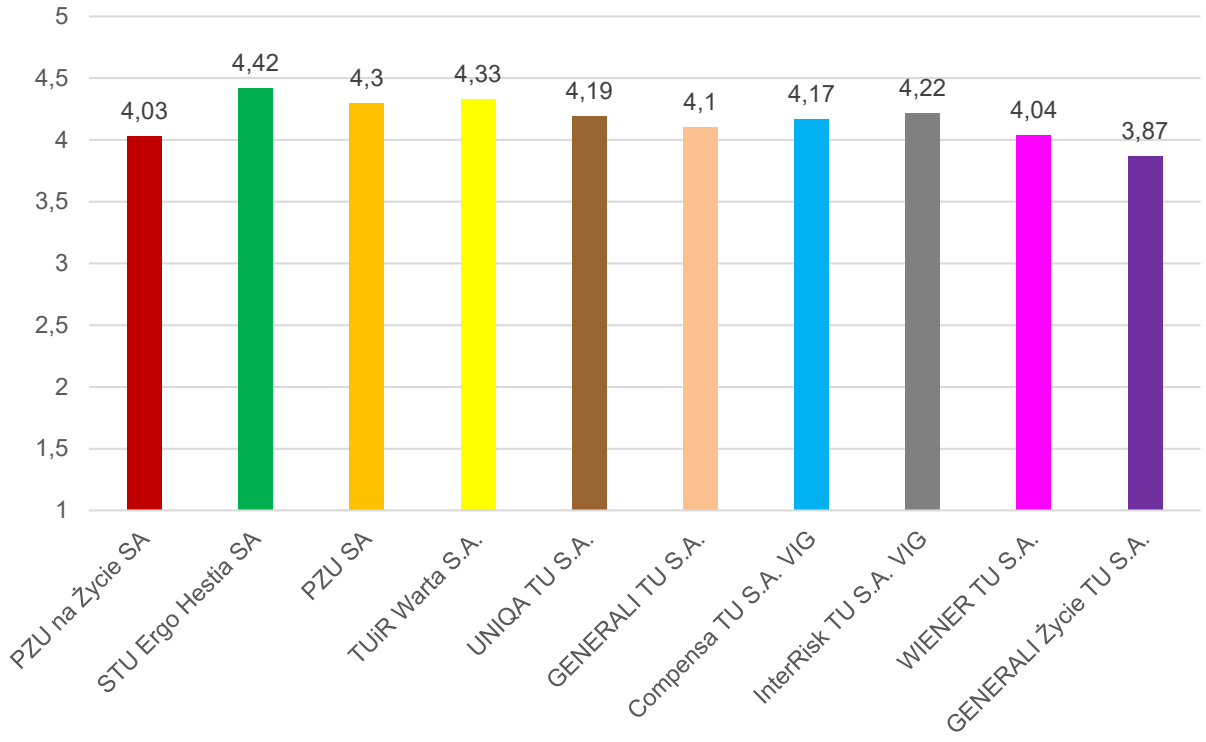

7. PODSUMOWANIE

Zobowiązanych do złożenia sprawozdania z działalności brokerskiej za 2023 rok było 1486 brokerów ubezpieczeniowych i brokerów reasekuracyjnych. Wymóg ten został dopełniony przez ponad 96% brokerów zobligowanych do tego przepisem prawa.

Mimo że nastąpił nieznaczny wzrost liczby zarejestrowanych brokerów, tj. o 0,54%, to zaobserwować można, w porównaniu do roku poprzedniego, spadek w zakresie liczby wydanych zezwoleń.

W roku 2023 odnotowano spadek liczby wydanych zezwoleń w zakresie ubezpieczeń oraz wzrost liczby wydanych zezwoleń w zakresie reasekuracji w stosunku do lat ubiegłych. Ze szczegółowej analizy wynika, że w zakresie ubezpieczeń w przypadku osób fizycznych nastąpił spadek wydanych zezwoleń o ponad 22%, a w przypadku osób prawnych został odnotowany spadek o prawie 12%. Nie miało to jednak istotnego wpływu na ostateczny kształt rynku brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych.

Dane zebrane ze złożonych sprawozdań z działalności brokerskiej wskazują na stały wzrost przychodów ogółem z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń. Mając na uwadze wysokość osiąganych przez brokerów przychodów należy zwrócić uwagę na wysoki stopień koncentracji. Ponad cztery piąte przychodów, tj. 92,10% rynku brokerskiego, są osiągane przez brokerów

w pięciu województwach: mazowieckim, kujawsko-pomorskim, dolnośląskim, śląskim oraz wielkopolskim. Jednocześnie niewielka liczba brokerów generuje ponad połowę wszystkich uzyskanych przychodów.

W sferze zawierania umów ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej przez brokerów dominującym zakładem ubezpieczeń jest InterRisk Towarzystwem Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group. W 2023 roku odnotowano przyrost (w porównaniu z okresem poprzednim) umów zawartych przez brokerów z Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń Spółka Akcyjna. Podmioty te są dominujące na rynku umów ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej i obejmują ponad 88% tego rynku.

W 2023 roku zakłady ubezpieczeń wypłaciły brokerom prowizje o łącznej wartości 2 405 265 847 zł. Z otrzymanych danych wynika, że rynek brokerski odnotowuje stały wzrost przychodów z tego tytułu. Największe przychody osiągnięte zostały w województwie mazowieckim, a najmniejsze przychody uzyskano w województwie opolskim.

Wartość ulokowanych składek w 2023 roku wyniosła ogółem 16 216 939 357 zł. W roku 2023, podobnie jak w 2022 roku, utrzymywała się tendencja koncentracji ogółu lokowanej składki przez zdecydowaną większość brokerów w Dziale II. Brokerzy, pomimo że pośredniczą przy zawieraniu coraz większej liczby umów ubezpieczenia z zagranicznymi zakładami ubezpieczeń, to jednak ponad 93% składek ulokowali w zakładach ubezpieczeń z siedzibą w Polsce, a jedynie niecałe 7% łącznie w zakładach notyfikowanych oraz oddziałach zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EEA).

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Struktura brokerów zarejestrowanych do dnia 31 grudnia 2023 roku. 6

Wykres 2. Struktura zatrudnienia w 2023 roku (stan według przesłanych sprawozdań z działalności brokerskiej za 2023 rok). 8

Wykres 3. Wysokość kapitału zakładowego brokerów w 2023 roku w odpowiednich przedziałach w ujęciu procentowym (stan według złożonych sprawozdań z działalności brokerskiej za 2023 rok) 8

Wykres 4. Zestawienie brokerów prowadzących wyłącznie działalność brokerską z brokerami prowadzącymi dodatkową działalność gospodarczą..... 9

Wykres 5. Przychody osiągnięte przez brokerów w 2023 roku w odpowiednich przedziałach 13

Wykres 6. Średnie prowizje stanowiące wynagrodzenie brokerów wypłacane przez zakłady ubezpieczeń w latach 2019-2023 (%).....14

Wykres 7. Struktura pod względem liczby zakładów ubezpieczeń, z którymi brokerzy współpracowali w 2023 roku (%) 16

Wykres 8. Struktura pod względem wartości lokowanych składek (%). 17

Wykres 9. Struktura zakładów ubezpieczeń pod względem wielkości składki ulokowanej przez brokerów w 2023 (%) 19

Wykres 10. Ocena 10 zakładów ubezpieczeń, w których najczęściej były lokowane ryzyka ubezpieczeniowe, wystawiona przez brokerów w 2023 roku. 20

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba zezwoleń brokerskich w zakresie ubezpieczeń wydanych w latach 2019–2023. 4

Tabela 2. Liczba zezwoleń brokerskich w zakresie reasekuracji wydanych w latach 2019–2023. 5

Tabela 3. Liczba wykreśleń z rejestru brokerów dokonanych w latach 2019–2023. 5

Tabela 4. Liczba brokerów ze względu na siedzibę w poszczególnych województwach (stan według złożonych sprawozdań z działalności brokerskiej za 2023 rok). 7

Tabela 5. Miasta, w których siedzibę ma największa liczba brokerów. 7

Tabela 6. Zakłady ubezpieczeń, z którymi brokerzy zawarli umowy ubezpieczenia OC z tytułu wykonywania działalności brokerskiej w 2023 roku (stan według złożonych sprawozdań)....10

Tabela 7. Przychody ogółem uzyskane przez brokerów od zakładów ubezpieczeń w latach 2019 – 2023 (w zł).....11

Tabela 8. Średnie przychody uzyskiwane w latach 2019–2023 z tytułu prowizji od zakładów. 12

Tabela 9. Przychody uzyskiwane w latach 2019–2023 z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń przez 25 brokerów o najwyższych przychodach (w zł).....12

Tabela 10. Przychody brokerów w 2023 roku osiągnięte w poszczególnych województwach (w zł). 13

Tabela 11. Wartości prowizji wypłaconej brokerom przez zakłady ubezpieczeń w 2022 oraz 2023 roku (w zł).....14

Tabela 12. Wartość składki ulokowanej za pośrednictwem brokerów w zakładach ubezpieczeń w 2022 oraz 2023 roku (w zł).....15

Tabela 13. Zakłady ubezpieczeń według wielkości składki ulokowanej przez brokerów w 2023 roku. 18

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
ul. Piękna 20
00-549 Warszawa

tel. (+48 22) 262-50-00
fax (+48 22) 262-51-11
e-mail: knf@knf.gov.pl